

שְׂרוּכְנִית הַחוֹף *Corrigiola litoralis* - צמח אדום פורח במישור החוף (פברואר 2018)

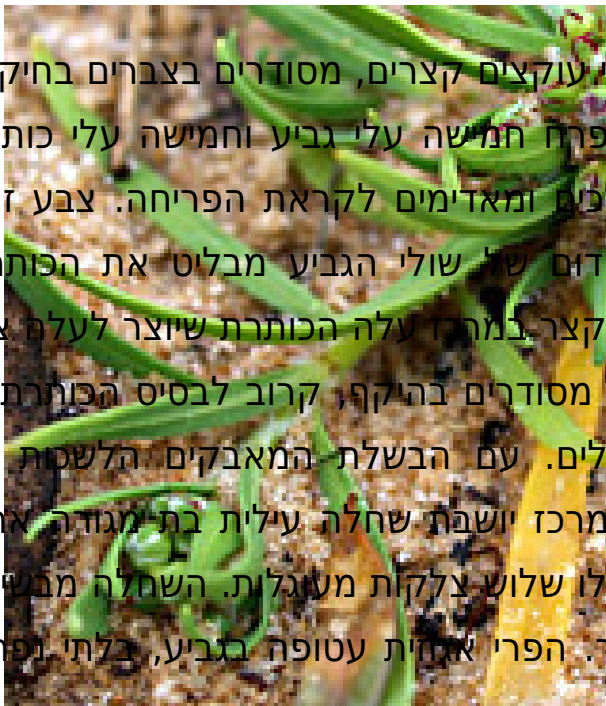
כתבה: ערגה אלוני

שְׂרוּכְנִית הַחוֹף *Corrigiola litoralis* (ציפורניים) היא צמח עשבוני חד-שנתי, בעל מספר גבעולים מסועפים השרועים על פני הקרקע. הגבעולים קרחים, דקים וארוכים שעשויים להגיע עד 40 ס"מ והם בעלי גוון ירוק כחול ולעיתים אדמדם. העלים מסורגים, מעט בשרניים ובבסיס הצמח הם לעיתים נגדיים. צורתם מוארכת ושפתם תמימה, יושבים על הגבעול או בעלי פטוטרת קצרה. בבסיס העלים עלי לוואי קטנים קרומיים. אורך העלה 1-3.5 ס"מ, רוחבו 0.1-0.5 ס"מ.



שוכנית החוף. צילם: דרור מלמד ©, באדיבות אתר צמח השדה
הצמח שרוע, העלים פשוטים ומסורגים

הפרחים קטנים (1-2 מ"מ) דו מיניים, בעלי עוקצים קצרים, מסודרים בצברים בחיקי העלים או בקרקפות קטנות בראש הגבעולים. לפרח חמישה עלי גביע וחמישה עלי כותרת. עלי הגביע קעורים בעלי שוליים בהירים שהולכים ומאדימים לקראת הפריחה. צבע זה נשאר להם גם עם היפתח הפרח. הצבע האדום של שולי הגביע מבליט את הכותרת. עלי הכותרת מפורדים, צבעם לבן, ולהם שסע קצר במרכז עלה הכותרת שיוצר לעלה צורה של לב. אורכם מעט ארוך מהגביע. האבקנים מסודרים בהיקף קרוב לבסיס הכותרת. הזירים בהירים והמאבקים בטרם הבשלתם סגולים. עם הבשלת המאבקים הלשכות נפתחות ובולטים שני גושים לבנים של אבקנים. במרכז יושבת שחלה עילית בת מגורה אחת, ובה ביצית אחת. עמוד העלי קצר מהאבקנים ולו שלוש צלקות מעוגלות. השחלה מבשילה לפני האבקנים (פרוטאנדריה). הגביע אינו נשיר. הפרי אחיד עטופה בגביע, בלתי נפתחת בת שלוש מקצועות, ובה זרע אחד.





שרוכנית החוף. צילמה: ערגה אלוני ©
 מימין - חלקי הפרח; במרכז - מקבץ פרחים וניצני פרח; משמאל - פרחים בחיק העלים המוארכים
 להגדלה - לחצו על התמונות

שרוכנית החוף פורחת בחורף ובתחילת האביב. בית הגידול שלה הוא קרקעות חוליות במישור החוף. הצמח נדיר בישראל ונמצא בסכנת הכחדה (צמח אדום). בישראל גדלים שני מיני **שרוכנית** ושניהם נדירים. מין שני הוא **שרוכנית ארצישראלית** שהיא אנדמית לארץ. הפרחים שלה מקובצים לרוב בקצות הגבעולים, והיא גדלה בבתי גידול לחים. תפוצתו העולמית של הצמח רחבה. מצוי באירופה, בארצות הגובלות במרכז ומערב ים תיכון, ובאיים בים תיכון. במזרח אגן הים התיכון הצמח מצוי בסוריה, לבנון, ירדן וישראל. הוא גדל בצפון אפריקה וכן אתיופיה, אריתריאה קניה ודרום אפריקה. כמו גם בכמה מדינות בארצות הברית ובמערב אוסטרליה.

ספרות:

פינברון-דותן נ ודנין א 1991 המגדיר לצמחי-בר בארץ-ישראל. כנה. ירושלים.

שמידע א פולק ג ופרגמן-ספיר א 2011 הספר האדום - צמחים בסכנת הכחדה בישראל, כרך ב'. רשות הטבע והגנים.

Flora of North America: www.Floras.org

Flora of Zambia: www.zambiaflora.com

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: אלוני ע 2018 שרוכנית החוף *Corrigiola litoralis* – צמח אדום פורח במישור
החוף (פברואר 2018), פורחי החודש, כתב-עת "כלנית" מספר 5.

<https://www.kalanit.org.il/corrigiola-litoralis-2-18>